

Leading Teams

Programma 11 april 2024

09.00 uur – Inloop

09.30 uur – Introductie, gezamenlijke start

10.00 uur – Workshopronde 1

11.15 uur – Pauze

11.30 uur – Workshopronde 2

12.45 uur – Lunch + *optionele* lunchlezing

14.00 uur – Workshopronde 3

15.15 uur – Pauze

15.30 uur – Gezamenlijke activiteit

16.30 uur – Borrel

Toelichting workshops

Ronde 1: 10.00 – 11.15 uur

Duik ook eens níet in de onderstroom

Zenderzaal

Jaco van der Schoor

Binnen teams kan 'de onderstroom' een grote rol spelen als er gedoe is. Vaak hebben teamcoaches de neiging om er een flinke duik in te nemen (of wordt je al snel meegezogen in negativiteit, moddergooien en geklaag) en wordt de kans op 'teamtherapie' groot. Maar is 'teamtherapie' wel goed voor een team? Of zelfs nodig?

In deze workshop ontdek je hoe je in de dynamiek van teams kan interveniëren vanuit het motto: 'zo oppervlakkig als kan, en zo diepgaand als moet'. We gaan praktisch aan de slag; vanuit een praktijksituatie geven we je een methodisch afwegingskader wanneer en hoe je intervenueert (de driehoek van procesbegeleiden), en concrete handvatten voor met één van de zeven procesinterventies die Daan V. Rookmaaker en Jaco van der Schoor in het Handboek Procesbegeleiden voor Teamcoaches beschrijven. De inzichten en handvatten geven je direct houvast om in je praktijk toe te passen.

Als het niet loopt zoals je hoopt!

Gerbrandyzaal

René Meijer

In maart 2024 is bij Boom Uitgevers het nieuwe boek van René Meijer *Omgaan met ongemak in coaching en training. Als het niet loopt zoals je hoopt, een wenkend perspectief!* Verschenen.

In dit boek en in de workshop van René gaat het om ongemak, veroorzaakt door onverwachte situaties in je werk als teamcoach. Je geplande interventies worden doorkruist door lastige reacties van de ander. Hoe kun je hierop reageren? Welke houding kan je helpen om te gaan met de frustratie als het niet loopt zoals je wilt?

Op een levendige manier biedt René Meijer je handvatten om om te gaan met het ongemak in teambegeleiding. Hij illustreert zijn betoog met visies uit diverse stromingen, zoals boeddhisme, taoïsme, psychoanalyse, mentaliseren en Voice Dialogue.

Wij-Zij

Hilversum 1

Floris Dekker

Het denken in wij-zij is altijd en overal. Het is wat wij mensen doen, de wereld indelen. In ons privé, tijdens het sporten en op ons werk. Binnen teams, binnen afdelingen, tussen afdelingen, tussen functies of werkzaamheden, tussen locaties, altijd en overal vindt er een indeling plaats. Grof gezegd tussen wij en zij. Daar is niets mis mee. Maar soms groeit het wij-zij denken, wordt de onderlinge afstand groter. En zijn er steeds meer verschillen en minder overeenkomsten. Het begrip voor de ander neemt af, gesprekken vallen stil of worden feller (woorden als altijd en nooit zijn een signaal). Het polariseren is begonnen.

Hoe werkt dat eigenlijk, polarisatie? Welke rollen zijn er, welke beweging vindt er plaats, waarom wordt het steeds spannender om gewoon je mening te geven? En hoe voorkom je dat je in zo'n polarisatie getrokken wordt?

Tijdens deze bijeenkomst leer je over de rollen, het belang, het mechanisme en de brandstof bij polarisatie. Bijvoorbeeld waarom neutraal blijven (vanuit keuze of als professional) steeds moeilijker wordt. Of wat het verschil is tussen conflict, tegenstelling en polarisatie. En wat je kunt doen als het eenmaal zover is, maar vooral wat je kunt doen om te voorkomen dat je team of organisatie er in belandt.

Team Resource Management (TRM)

Hilversum 2

Remko Sietsma

“Iedereen heeft recht op een veilige en plezierige werkomgeving en de plicht daar voortdurend zelf aan mee te werken.”

Dit uitgangspunt maakt duidelijk wat de kern is van het concept ‘Team Resource Management’ (TRM). Wanneer je op zoek bent naar een manier om de verantwoordelijkheid en het eigenaarschap van teamleden, ten aanzien van de eigen samenwerking & effectiviteit, blijvend te vergroten dan kan TRM een prima bijdrage leveren.

Ooit begonnen in de luchtvaartindustrie na de vliegcrash in Tenerife, is TRM uitgegroeid tot een wereldwijd gebruikt instrument om de samenwerking in teams blijvend te verbeteren. Werd de methode in beginsel vooral gebruikt door teams die werken in hiërarchische, risicovolle en/of snel veranderende contexten, vandaag de dag ontdekken ook andere samenwerkingsverbanden het nut van **de zeven succesfactoren van TRM**.

Tijdens deze workshop neemt Remko Sietsma je mee in hoe de ‘dynamische meetlat’ eruit ziet en hoe je deze tijdens en na de uitvoering van een opdracht of een project kunt inzetten om het team te helpen zichzelf voortdurend te verbeteren.

Ademhaling & vitaliteit

Nozemazaal

Maarten van Zwetselaar

Hoe kunnen we de vitaliteit van ons team inschatten en zo nodig verbeteren met onze ademhaling?

En bij stressvolle situaties: hoe kunnen we zorgen dat we een team minder stress laten ervaren zodat het welzijn én de productiviteit omhooggaat?

In deze workshop gaan we aan de slag met onze ademhaling. We leren hoe deze ons kan helpen ons fysiek, emotioneel en mentaal beter te voelen. Onze ademhaling heeft een directe link met ons zenuwstelsel en is daarom van groot belang voor vitaliteit binnen organisaties.

Teamonië; Ga op ontdekkingstocht!

Start in Kelder

Hidde van der Maat

Wil jij op een actieve, en laagdrempelige manier aan de slag met effectieve teamontwikkeling? Waan je in het land van teamonië. Verken samen met andere reisgenoten de vier dimensies van effectieve teamontwikkeling. Verken het land van bruisende bronnen, ga aan de slag met samenwerken en laat jezelf verrassen door prikkelende vragen.

Kom erachter wat teamonië voor jouw team kan betekenen of wat jij als teamcoach kunt inzetten in je werk. In deze speciaal verkorte variant verken je de basis van teamonië op een leuke en actieve manier.

Toelichting workshops

Ronde 2: 11.30 – 12.45 uur

Ingrediënten voor zelforganiserende teams

Thijs Rijnbergen & Wouter Hoogenboom

Zenderzaal

Zelforganisatie is geen hogere wiskunde. Thuis organiseer je samen de jaarlijkse buurt BBQ alsof het niks is. Toch zie je veel organisaties worstelen om samenwerken vanuit autonomie en eigenaarschap vorm te geven. Zelforganisatie wordt een doel op zich of van bovenaf opgelegd: Per 1 januari gaan we over! Met alle chaos van dien.

Er is geen blauwdruk voor Zelforganiserende teams. Er zijn wel ingrediënten die helpen om samen succesvol te worden. In deze workshop verkennen we deze ingrediënten.

Leidinggeven tijdens een crisis

Gerbrandyzaal

John D.

In deze unieke workshop laat John je op een boeiende en interactieve manier kennis maken met de wereld van speciale interventie eenheden van de Nationale Politie. Meer specifiek met de crisisbesluitvorming en het leiderschap bij het voorbereiden en uitvoeren van zeer speciale operaties en interventies. Aan de hand van casuïstiek, waarbij sprake is van een directe levensbedreigende crisis, neemt hij ons mee in de wijze waarop de commandanten van interventieteams invulling geven aan 'leading teams' bij operaties die onder extreem hoge druk moeten worden uitgevoerd. Hij zoomt hierbij vooral in op de volgende leiderschapsthema's:

- Command & Control versus Commanders intent
- Presteren onder druk
- Veerkracht en wendbaarheid

Sanderijn van Slobbe

“Millennials zijn lui, verwend en kunnen niet tegen een stootje.”

“Ouderen snappen het niet, willen ons niet snappen, blijven hangen in verouderde patronen en wachten tot hun pensioen.”

Zomaar wat van de vooroordelen die generaties over elkaar kunnen hebben.

Bots je wel eens met oudere of andersdenkende collega's? Of wil je juist weten hoe je een brug kunt slaan tussen de generaties? Wat kan je doen om samen het werkplezier en jullie output te verhogen?

Tijdens deze workshop leer je waarom jongeren uit de Millennial-generatie en uit Generatie Z zijn zoals ze zijn, hoe wij verschillen van andere generaties en wat er nodig is om bruggen te slaan tussen generaties. Je ontvangt handige tools om als individu het verschil te maken en vanuit die kracht een verbindende rol te spelen.

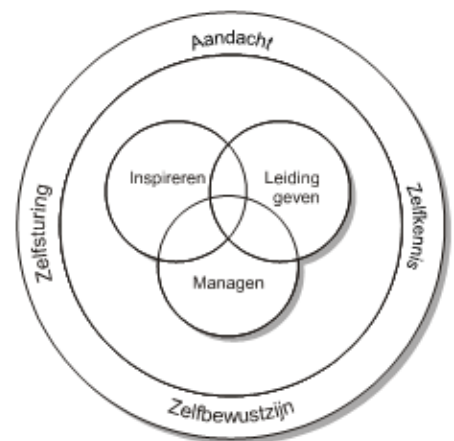

Leiderschap van binnenuit

Els Burger

Er zijn zoveel definities van leiderschap als er mensen zijn, dat maakt het gesprek over leiderschap vaak ingewikkeld. Wat is nu effectief leiderschap in teams?

Met het model van 'Leiderschap van Binnenuit' reiken we een bril en taal aan om het eigen en gezamenlijke leiderschap te ontwikkelen en gezamenlijk te onderzoeken wat er in specifieke situaties in teams nu nodig is om het team te ondersteunen, te coachen, te stimuleren, te inspireren en zo nodig te leiden. Maar bovenal hoe kun je in je leiderschap ertoe bijdragen dat alle teamleden 'heel' kunnen blijven in het werk.

Stap in de wereld van een atoombunker uit de koude oorlog!

Voor elke *Dag van de teamontwikkeling* gaan we op zoek naar een locatie met een bijzonder verhaal. Dit jaar zijn we terechtgekomen bij het Nozema gebouw. Niet alleen het hoofdgebouw vertelt een bijzonder verhaal over zenden en ontvangen, maar ook één van de bijgebouwen is een unieke plek, namelijk; De bunker! Bart en Remko laten je op deze unieke plek een gloednieuwe werkvorm voor teams ervaren op het snijvlak van de thema's *werken onder druk, communicatie* en *samenwerking*. Krijg een uniek kijkje in de bunker en ervaar onze nieuwste werkvorm!

Over de bunker

Deze enorme bunker is in de aanloop naar de Koude Oorlog aangelegd op het terrein om ingezet te worden als één van de vier noodstudio's in Nederland welke onder crisis- (opstand) en oorlogsomstandigheden gebruikt zouden kunnen worden. In de bunker was een heuse omroepstudio, versterkerstation en een omroepzender van de middengolf (747 kHz) aanwezig in permanente paraatheid.

De enorme bunker verscholen onder een enorme hoop zand was zo ingericht dat men via de ingang eerst door een ontsmettingsruimte moest gaan voordat de bunker zelf betreden kon worden. De ruimtes waren voorzien van 'levenssystemen' waardoor men ook tijdens zware en langdurige omstandigheden gewoon kon functioneren. De bunker kon een ontploffing van een kernwapen van 20 kiloton op een kilometer afstand weerstaan.

Vanaf 1990 is de bunker niet meer in staat van paraatheid. Hoewel de bunker voor het grootste gedeelte is ontmanteld kun je binnen nog altijd een indruk krijgen van hoe het moet zijn (geweest) om de werken en te verblijven in deze bijzondere atoombunker.

Toelichting lunchlezing

13.15 – 13.45 uur

Van moeten naar willen

Thom Verheggen

We kennen allemaal het belang van intrinsieke motivatie en het geven en nemen van ruimte en vertrouwen. Maar in de praktijk ontstaan er toch steeds weer regels, een gevoel van moeten of zelfs wantrouwen. Hoe komt dat toch? In een levendig verhaal is Thom Verheggen een belangrijke oorzaak op het spoor: De oplossingenmachine!

Die zit in ieder van ons, is overal aanwezig en doet verborgen of zichtbaar haar werk. Met alle bijwerkingen van dien. Ontdek hoe jij als 'Afpakker', 'Brave hendrik', 'Calimero' of 'Oppakker' die oplossingen-machine zelf voedt, maar ook zelf weer kunt stopzetten.

Toelichting workshops

Ronde 3: 14.00 – 15.15 uur

Eigenaar ben je samen!

Zenderzaal

Jaco van der Schoor & Thomas de Vries

Eigenaarschap is een veelgehoorde term in organisaties. Het appelleert aan eigen verantwoordelijkheid, ruimte voor professionals en initiatief.

Maar hoe geef je nu vorm aan eigenaarschap. Hoe voorkom je dat er overal initiatieven ontstaan en je door de bomen het bos niet meer ziet. Veelal leidt eigenaarschap niet tot de gewenste uitkomst omdat ofwel er geen sprake is van een duidelijke opdrachtgever, ofwel er geen heldere afstemming is over dat waar de eigenaar eigenaar van is, of denkt te zijn. Samen met één van onze klanten ontwikkelde Thomas en Jaco een model waarin eigenaarschap iets is dat je samen vorm geeft. In onze workshop ervaar je hoe lastig het kan zijn en leer je hoe het wel kan.

High Performance... maar dan gezond!

Nozemazaal

Jeroen Frerichs

“Gezond teamwerk is een voorwaarde voor high performance, een recht van ieder lid van het team én een belangrijke zorg van en voor zowel de teamleden zelf als de teamleider.”

Teamwork is aan de orde van de dag. In veel organisaties maken medewerkers in wisselende samenwerkingsverbanden, soms zelfs parallel, deel uit van een diversiteit aan teams. Teams met verschillende doelen, belangen, inrichting en prioriteiten. In toenemende mate wordt op alle teams in organisaties meer druk gelegd waardoor de druk op een individueel teamlid zich vermenigvuldigt met een factor die gelijk is aan het aantal teams waar men deel van uitmaakt.

Dat kan gemakkelijk leiden tot ongezonde werksituaties en uitval van medewerkers waardoor projecten alsnog vertraging oplopen. “Niet klagen”,

vindt Jeroen: “Wel zorgen voor een gezond teamklimaat”. Daarin begeleidt hij teams in zeer uiteenlopende organisaties.

De ingrediënten van dit programma zijn verhalen, nieuwe inzichten, verrassende koppelingen, een beetje humor én de ontwikkeling van ‘Gezonde High Performance Teams’.

Team de waan van de dag!

Hilversum 1

Eveline Hertzberger

Als teamleider ben je vaak als een circusdirecteur die een hele groep getalenteerde artiesten moet coördineren. Een lastige klus! In deze workshop leer je hoe je die chaos in je team onder controle krijgt en jezelf kunt transformeren tot een meesterlijke regisseur.

We gaan dieper in op hoe je als leidinggevende prioriteiten stelt, weloverwogen keuzes maakt en de druk vermindert, niet alleen voor jezelf maar ook voor je team. Je leert hoe je met zelfvertrouwen sturing geeft aan je team en beslissingen neemt als een doorgewinterde leider.

Verwacht een boeiende, interactieve workshop waarin je waardevolle tools en inzichten krijgt om je leiderschap naar een hoger niveau te tillen, en dit alles met een gezonde dosis humor. Dus, zet je directeurshoed op en sluit je aan bij deze workshop om eindelijk die chaotische circusact te transformeren tot een gestroomlijnde en indrukwekkende voorstelling. Word de meesterlijke leider waar je team op heeft gewacht!

Leiden van een afstand, bouwen aan een toekomst - *Mark van der Grift*

Hilversum 2

In de snel veranderende wereld van vandaag staan leiders voor een unieke uitdaging: het navigeren en acteren in een wereld waar werk niet langer beperkt is tot de kantooromgeving. Het is de opkomst van hybride werken en het bijbehorende leidinggeven op afstand die ons dwingt om de traditionele ideeën over leiderschap op hun kop te zetten. Een wereld waarin grenzen vervagen en samenwerken virtueel en face-to-face naadloos in elkaar overvloeien.

Stap in deze workshop samen met ons in de spannende, soms grillige wereld van leidinggeven aan hybride teams. Ontdek de geheimen van succesvolle interactie, communicatie die de afstand overbruggt en prestaties die verder gaan dan het kantoor zelf. Deze reis neemt je mee langs de stappen naar modern leiderschap, waar innovatie en aanpassingsvermogen de sleutels tot succes zijn. Laten we samen de toekomst van leiderschap verkennen, waar de wereld ons kantoor is geworden.

Teamonië; Ga op ontdekkingstocht!

Start in kelder

Hidde van der Maat

Wil jij op een actieve, en laagdrempelige manier aan de slag met effectieve teamontwikkeling? Waan je in het land van teamonië. Verken samen met andere reisgenoten de vier dimensies van effectieve teamontwikkeling. Verken het land van bruisende bronnen, ga aan de slag met samenwerken en laat jezelf verrassen door prikkelende vragen.

Kom erachter wat teamonië voor jouw team kan betekenen of wat jij als teamcoach kunt inzetten in je werk. In deze speciaal verkorte variant verken je de basis van teamonië op een leuke en actieve manier.

Bart van Dijck & Remko Sietsma

Stap in de wereld van een atoombunker uit de koude oorlog!

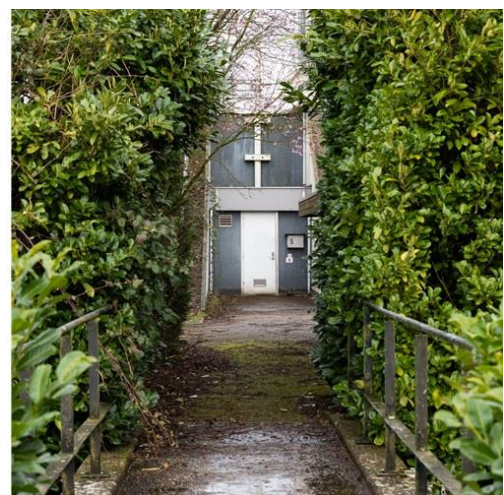
Voor elke *Dag van de teamontwikkeling* gaan we op zoek naar een locatie met een bijzonder verhaal. Dit jaar zijn we terechtgekomen bij het Nozema gebouw. Niet alleen het hoofdgebouw vertelt een bijzonder verhaal over zenden en ontvangen, maar ook één van de bijgebouwen is een unieke plek, namelijk; De bunker! Bart en Remko laten je op deze unieke plek een gloednieuwe werkvorm voor teams ervaren op het snijvlak van de thema's *werken onder druk, communicatie* en *samenwerking*. Krijg een uniek kijkje in de bunker en ervaar onze nieuwste werkvorm!

Over de bunker

Deze enorme bunker is in de aanloop naar de Koude Oorlog aangelegd op het terrein om ingezet te worden als één van de vier noodstudio's in Nederland welke onder crisis- (opstand) en oorlogsomstandigheden gebruikt zouden kunnen worden. In de bunker was een heuse omroepstudio, versterkerstation en een omroepzender van de middengolf (747 kHz) aanwezig in permanente paraatheid.

De enorme bunker verscholen onder een enorme hoop zand was zo ingericht dat men via de ingang eerst door een ontsmettingsruimte moest gaan voordat de bunker zelf betreden kon worden. De ruimtes waren voorzien van 'levenssystemen' waardoor men ook tijdens zware en langdurige omstandigheden gewoon kon functioneren. De bunker kon een ontploffing van een kernwapen van 20 kiloton op een kilometer afstand weerstaan.

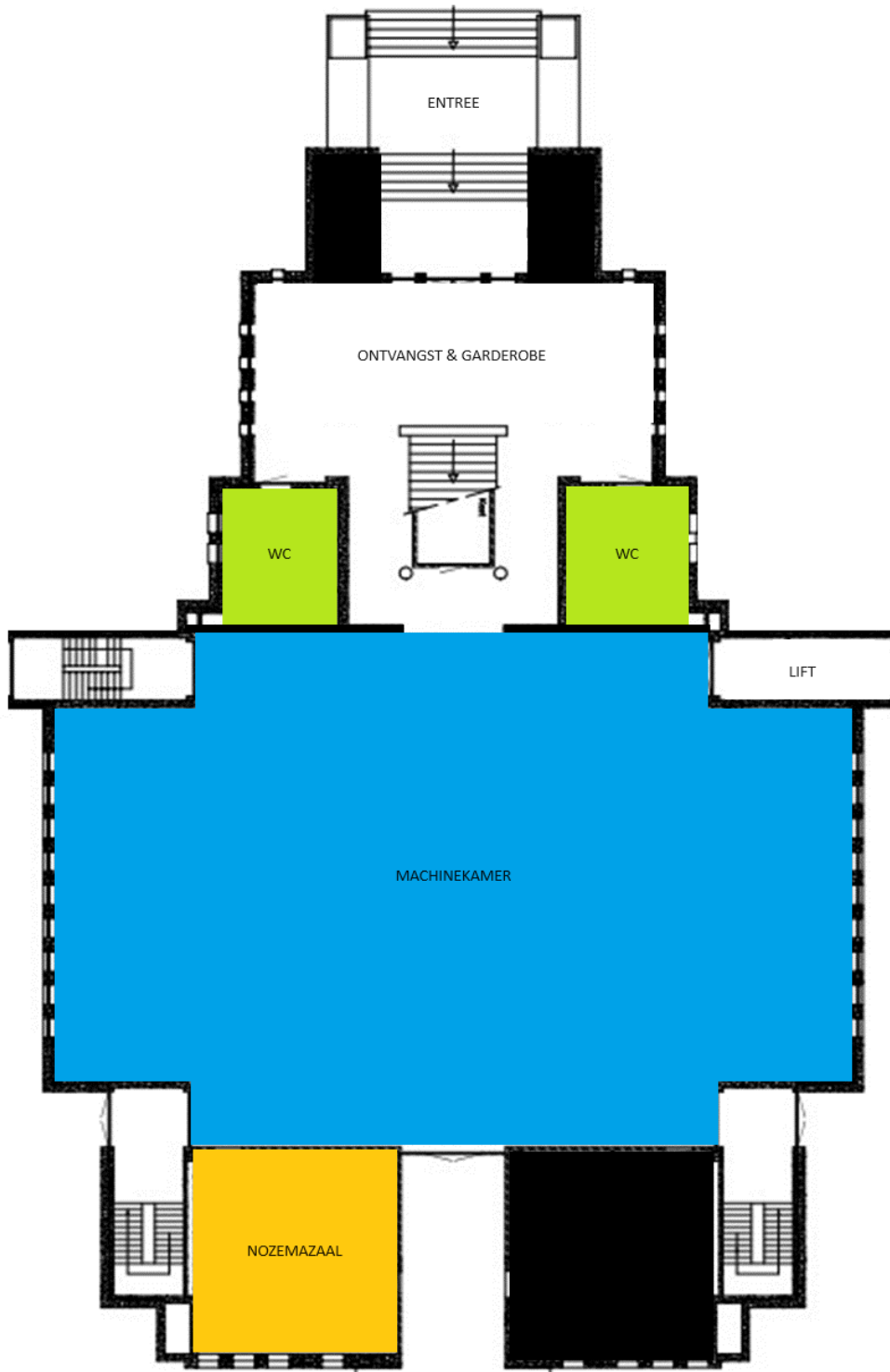
Vanaf 1990 is de bunker niet meer in staat van paraatheid. Hoewel de bunker voor het grootste gedeelte is ontmanteld kun je binnen nog altijd een indruk krijgen van hoe het moet zijn (geweest) om de werken en te verblijven in deze bijzondere atoombunker.

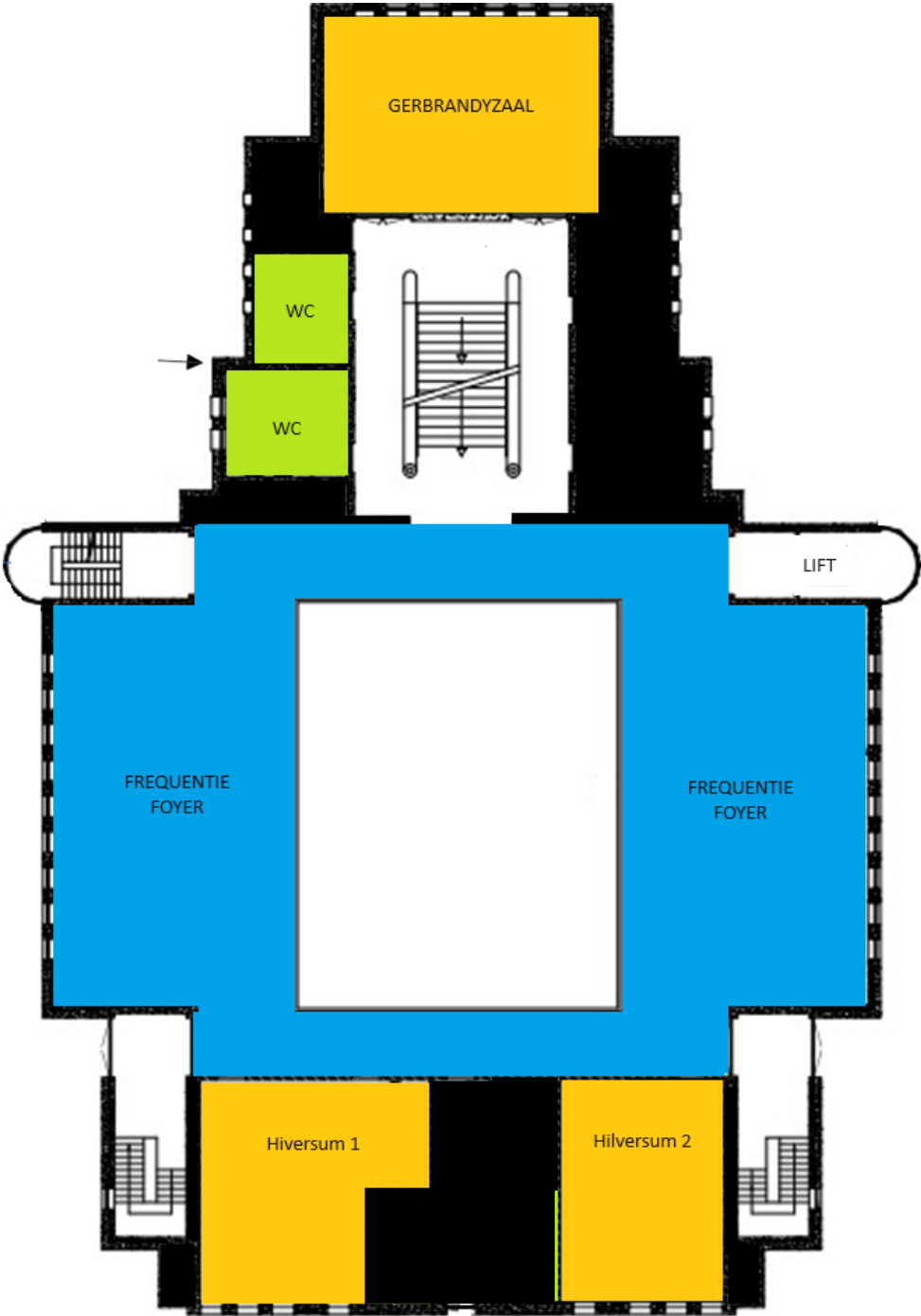
Plattegrond Het Zendstation

Begane Grond

1^e etage

2^e etage

